

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І.Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 2019 року
м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«МЕНЕДЖМЕНТ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування**

м. Хмельницький
2019

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	3
	1.2.	Лекції	4
	1.3.	Семінарські (практичні) заняття	6
	1.4.	Самостійна робота студентів	13
	1.5.	Індивідуальні завдання	14
	1.6.	Підсумковий контроль	16
2.	Схема нарахування балів		18
3.	Рекомендовані джерела		19
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		24

1. Структура вивчення навчальної дисципліни
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	ін д	с.р.		л	с	лаб	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	6	2	2	-	-	2	8,5	2	0,5	-	-	6
Тема 2. Планування як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	8	2	2	-	-	4	7	0,5	0,5	-	-	6
Тема 3. Організація як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	6	2	2	-	-	2	8	0,5	0,5	-	-	7
Тема 4. Мотивація як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	8	2	2	-	-	4	7	0,5	0,5	-	-	6
Тема 5. Контроль як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	7	1	2	-	-	4	8	0,5	0,5	-	-	7
Тема 6. Регулювання як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	7	1	2	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 7. Підготовка та прийняття рішень у публічному управлінні	8	2	2	-	-	4	7,5	1	0,5	-	-	6
Тема 8. Інформаційне та комунікаційне забезпечення органів публічного управління	8	2	2	-	-	4	8,5	1	-	-	-	7
Тема 9. Керівництво та лідерство в органах публічного управління	8	2	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 10. Стратегічне та ситуаційне управління в органах	8	2	2	-	-	4	7,5	-	0,5	-	-	7

публічного управління												
Тема 11. Функціональний аналіз і контроль діяльності органів публічного управління	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
Тема 12. Ефективність організації та функціонування органів публічного управління	8	2	2	-	-	4	7,5	1	0,5	-	-	6
Усього годин	90	22	24	-	-	44	90	8	4	-	-	78

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Денна форма
1	2	3
1.	Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	2
1.1.	Сутність та зміст менеджменту в публічному управлінні.	
1.2.	Основні закони та закономірності менеджменту.	
1.3.	Методи менеджменту.	
1.4.	Функції менеджменту, їх класифікація і взаємозв'язок.	
2.	Планування як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	2
2.1.	Сутність і зміст планування як функції менеджменту.	
2.2.	Класифікація планів.	
2.3.	Методи планування.	
2.4.	Місія та цілі: роль та місце в плануванні.	
2.5.	Сутність та етапи стратегічного планування.	
3.	Організація як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	2
3.1.	Зміст функції організації та її місце в процесі управління.	
3.2.	Загальне поняття організаційної структури управління та вимоги до їх побудови	
3.3.	Типи організаційних структур управління та їх характеристика	
4.	Мотивація як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	2
4.1.	Сутність та основні завдання мотивації праці у публічному управлінні.	
4.2.	Базові теорії мотивації.	
4.3.	Особливості оплати праці державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування	
1	2	3
5.	Контроль як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	1
5.1.	Поняття контролю та його місце в системі публічного управління.	
5.2.	Види контролю в публічному управлінні.	

5.3.	Процес контролю в публічному управлінні та його основні етапи.	
6.	Регулювання як загальна функція менеджменту в органах публічного управління	1
6.1.	Поняття регулювання та його місце в системі публічного управління.	
6.2.	Види та етапи процесу регулювання.	
7.	Підготовка та прийняття рішень у публічному управлінні	2
7.1.	Поняття та суть управлінського рішення.	
7.2.	Типи управлінських рішень.	
7.3.	Технологія прийняття управлінського рішення.	
7.4.	Моделі та методи прийняття управлінських рішень.	
8.	Інформаційне та комунікаційне забезпечення органів публічного управління	2
8.1.	Особливості інформаційного забезпечення органів публічного управління	
8.2.	Основні види інформації та інформаційної діяльності.	
8.3.	Комунікаційний процес та його особливості в державних організаціях	
9.	Керівництво та лідерство в органах публічного управління	2
9.1.	Сутність, основні засади керівництва та лідерства в органах публічного управління	
9.2.	Підходи до керівництва.	
9.3.	Стилі керівництва та їх характеристика.	
9.4.	Ситуаційні підходи до ефективного керівництва	
10.	Стратегічне та ситуаційне управління в органах публічного управління	2
10.1.	Сутність та завдання стратегічного менеджменту в органах публічного управління	
10.2.	Стратегія: поняття та особливості розробки.	
10.3.	Сутність та завдання ситуаційного менеджменту в органах публічного управління.	
10.4.	Моделі ситуаційного менеджменту.	
11.	Функціональний аналіз і контроль діяльності органів публічного управління	2
11.1.	Суть та методи функціонального аналізу діяльності органів публічного управління.	
11.2.	Контролінг у системі органів публічного управління.	
11.3.	Поняття, сутність адміністративного аудиту в системі державної служби.	
12.	Ефективність організації та функціонування органів публічного управління	2
12.1.	Зміст ефективності діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.	
12.2.	Концептуальні підходи до оцінки ефективності системи управління.	
12.3.	Методи оцінки ефективності роботи державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.	
	Усього	22

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1: Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність та зміст менеджменту в публічному управлінні.
2. Основні закони та закономірності менеджменту.
3. Методи менеджменту.
4. Функції менеджменту, їх класифікація і взаємозв'язок.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: управління, менеджмент, організація, публічне управління, регулювання, планування, мотивація, контроль, суб'єкт менеджменту, об'єкт менеджменту.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- визначення сутності менеджменту як управлінської категорії в публічному управлінні;
- відмінність понять «менеджмент» та «управління»;
- визначення сутності суб'єкта управлінської діяльності;
- визначення менеджменту як науки;
- сутність законів менеджменту;
- особливості функціонування закономірностей менеджменту;
- методологія дослідження, яка використовується в менеджменті;
- сутність функцій менеджменту;
- особливості загальних функцій менеджменту;
- особливості конкретних функцій менеджменту;
- взаємозв'язок загальних та конкретних функцій менеджменту;
- реалізація функцій менеджменту при здійсненні управлінської діяльності органів публічного управління.

Семінарське заняття 2

Тема 2: Планування як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність і зміст планування як функції менеджменту.
2. Класифікація планів.
3. Методи планування.
4. Місія та цілі: роль та місце в плануванні.
5. Класифікація цілей організації.
6. Сутність та етапи стратегічного планування.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: планування, індикативне, директивне планування, методи планування, цільова комплексна програма, місія, цілі організації, бачення, стратегія.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- визначення сутності планування;
- завдання та принципи планування в органах публічного управління;
- особливості здійснення оперативного планування в органах публічного управління;
- формулювання місії організації та її взаємозв'язок із стратегією;
- особливості побудови дерева цілей;
- класифікація стратегій організації;

- етапи розробки стратегій;
- особливості реалізації стратегічного плану;
- особливості стратегічного планування в органах публічного управління.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Організація як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Зміст функції організації та її місце в процесі управління.
2. Загальне поняття організаційної структури управління та вимоги до їх побудови
3. Бюрократичні організаційні структури управління та їх характеристика
4. Адаптивні організаційні структури управління та їх характеристика
5. Методи побудови організаційних структур.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: організаційна структура управління, основні складові організаційної структури управління, бюрократичні та адаптивні організаційні структури.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- сутність та еволюція організаційних структур управління;
- принципи розробки організаційних структур управління;
- методика формування організаційної структури управління;
- методи проектування та моделювання управлінської структури;
- визначення кількості управлінців за функціональними напрямками;
- організаційна регламентація діяльності структурних підрозділів та окремих працівників.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Мотивація як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність та основні завдання мотивації праці у публічному управлінні.
2. Базові теорії мотивації.
3. Особливості оплати праці державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: мотивація, мотив, стимул, стимулювання, теорії мотивації, система мотивації, заробітна плата, методи мотивації, гарантії, заохочення, грошова допомога.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- зміст понять „мотивація праці”, „мотив”, „стимул”;
- мотивація як функція менеджменту державних органів влади та місцевого самоврядування;
- основні інструменти та методи мотивації та стимулювання державних службовців;
- особливості оплати праці, гарантії та заохочення;
- порядок обчислення стажу роботи державних службовців;
- пенсійне забезпечення і грошова допомога у системі державного управління.

Ділова гра «Всесвітній симпозіум «Зміст теорій мотивації»

Мета: закріпити і поглибити знання теорій мотивації, розвинути здатності аналізувати, виступати перед аудиторією з навчальною промовою, вести дискусію, відстоювати власну думку, використовувати переконливі докази й уміти відповідати на гострі запитання по темі заняття.

1. Зміст заняття:

Група розподіляється на команди (по 2-4 студенти). Кожна команда заздалегідь отримує тему, згідно якої вона має підготувати доповідь на Всесвітній симпозіум «Зміст теорій мотивації».

Теми доповідей:

1. Теорія ERG Клейтона Альдерфера
2. Теорія потреб Девіда МакКлеланда
3. Теорія мотиваційної гігієни Фредеріка Герцберга
4. Теорія очікувань В.Врума
5. Теорія справедливості С.Адамса;
6. Модель Портера - Лоулера.

II. Завдання

1. Кожна команда повинна за отриманою темою підготувати доповідь на 5–7 хвилин.
2. Зміст доповіді має розкрити сутність тієї чи іншої теорії мотивації, її здобутки, її роль і значення для сучасного менеджменту. Доповідь повинна містити яскраві приклади й аргументи, що підтверджують надзвичайну важливість і практичну значимість обстоюваної теорії.
3. Стиль доповіді повинен бути позитивним, тобто не містити критичних аспектів.
4. Доповідь має бути проголошеною (а не прочитаною з написаного) від першої особи як представника певної школи.
5. Доповідь має бути розподіленою між учасниками команди таким чином, щоб кожен з них продемонстрував свою ділянку роботи і міг бути оцінений.
6. Кожна команда повинна підготуватись до запитань опонента, а також підготувати критичне запитання опоненту.

III. Оцінка діяльності команд

Критерії оцінки команд:

1. Глибина, переконливість розкриття теми.
2. Активна участь у доповіді, запитаннях і відповідях усіх членів команди.
3. Гострота запитань опонентам і ґрунтовність і аргументованість відповідей.
4. Дотримання правил дискусії.
5. Дотримання регламенту.

Семінарське заняття 5

Тема 5. Контроль як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття контролю та його місце в системі публічного управління.
2. Принципи і цілі функції контролювання.
3. Види контролю в публічному управлінні.
4. Процес контролю в публічному управлінні та його основні етапи.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: контроль, контролювання, система контролю, ефективний контроль, принципи контролю, етапи процесу контролю, цілі контролювання, види контролю, попередній контроль, поточний контроль, підсумковий контроль.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- сутність функції контролю в системі публічного управління;

- основні характеристики системи ефективного контролю;
- етапи контролю та характерні особливості кожного етапу;
- роль зворотного зв'язку при проведенні контролю в органах публічного управління;
- види контролю в публічному управлінні.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Регулювання як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття регулювання та його місце в системі публічного управління.
2. Види регулювання.
3. Етапи процесу регулювання.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: координація, регулювання, стабілізуюче регулювання, розпорядницьке регулювання, дисциплінарне регулювання

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- сутність регулювання;
- місце регулювання серед інших функцій менеджменту в системі публічного управління;
- проблеми здійснення державного регулювання;
- етапи здійснення регулювання та їх перебіг.

Семінарське заняття 7

Тема 7. Підготовка та прийняття рішень у публічному управлінні

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та суть управлінського рішення.
2. Типи управлінських рішень.
3. Технологія прийняття управлінського рішення у публічному управлінні.
4. Моделі прийняття управлінських рішень.
5. Методи прийняття управлінських рішень у публічному управлінні.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: управлінське рішення, етапи прийняття управлінських рішень, технологія прийняття рішення, методи, чинники прийняття рішень у публічному управлінні.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- зміст управлінської роботи, управлінського процесу;
- технологія прийняття управлінського рішення;
- основні етапи прийняття управлінських рішень;
- різновиди управлінських рішень в органах державної влади та місцевого самоврядування;
- фактори, які впливають на процес прийняття управлінських рішень;
- методи прийняття управлінських рішень;
- методи контролю процесів реалізації управлінських рішень;
- стилі управління, доцільність залучення підлеглих до процесу прийняття

управлінських рішень.

Семінарське заняття 8

Тема 8. Інформаційне та комунікаційне забезпечення органів публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Особливості інформаційного забезпечення органів публічного управління
2. Вимоги до управлінської інформації
3. Основні види інформації та інформаційної діяльності.
4. Використання сучасних технологій і технічних засобів в управлінні.
5. Комунікації в державних установах і організаціях: види, особливості.
6. Етапи комунікаційного процесу

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: інформація, комунікація, комунікаційний канал, інформаційне забезпечення, інформаційно-комунікаційне забезпечення, інформаційні потоки, інформаційні зв'язки, інформаційна технологія.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- зміст понять „інформація”, „комунікація”;
- інформаційні ресурси як складова система публічного управління;
- проблеми інформаційних потоків;
- види комунікацій;
- інформаційно-комунікаційні аспекти управління;
- особливості інформаційного забезпечення у місцевому самоврядуванні;
- використання сучасних технологій і технічних засобів в управлінні;
- комп'ютеризація роботи органів публічного управління;
- використання комп'ютерної техніки в процесі прийняття управлінських рішень;
- сучасні засоби телекомунікацій для отримання та передавання інформації.

Семінарське заняття 9

Тема 9. Керівництво та лідерство в органах публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність, основні засади керівництва та лідерства в органах публічного управління
2. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади.
3. Підходи до керівництва.
4. Стилi керівництва та їх характеристика.
5. Ситуаційні підходи до ефективного керівництва.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у вигляді кейсів (робота у міні-групах; тривалість виконання – 10 хв., 5 хв. - презентація). Кейси надає викладач.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: керівництво, лідерство, вплив, влада, відповідальність, повноваження, авторитарний стиль, демократичний стиль, ліберальний стиль.

ситуаційний підхід до керівництва.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- особливості керівництва, його сутність та роль в органах публічного управління;
- сутність влади та її підґрунтя;

- особливості встановлення відповідальності посадових осіб;
- природа лідерства в органах публічного управління;
- різноманітність форм влади, їх підґрунтя та можливості застосування;
- переконання як одна із найдієвіших форм впливу;
- сутність та особливості ситуаційного підходу до лідерства.

Семінарське заняття 10

Тема 10. Стратегічне та ситуаційне управління в органах публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність та завдання стратегічного менеджменту в органах публічного управління
2. Стратегія: поняття та особливості розробки.
3. Сутність та завдання ситуаційного менеджменту в органах публічного управління.
4. Моделі ситуаційного менеджменту.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: стратегія, стратегічне управління, типи стратегій, принципи стратегічного управління, етапи розробки стратегії, структура стратегії, стратегічні ресурси, стратегічні цілі, ситуація, криза, ситуаційне управління.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- економічні передумови ситуаційного управління;
- сутність та завдання ситуаційного менеджменту;
- місце ситуаційного менеджменту у загальній системі управління установою;
- класифікація проблемних ситуацій та моделі ситуаційного менеджменту;
- основи керування ризиками в проблемних ситуаціях;
- аналіз ситуацій та їх наслідків;
- сутність стратегічного менеджменту;
- стратегія: поняття, типи, особливості розробки;
- ієрархічна структура стратегій;
- цілі та основні завдання стратегії;
- використання SWOT-аналізу для визначення стратегії розвитку організації (установи);
- завдання етапу реалізації стратегії;
- система планів розвитку організацій;
- зв'язок стратегічних ресурсів зі стратегією;
- створення організаційної структури, що сприяє успішній реалізації стратегії;
- приведення організаційної структури у відповідність зі стратегією;
- пошук оптимальних методів здійснення стратегії.

Семінарське заняття 11

Тема 11. Функціональний аналіз і контроль діяльності органів публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Суть та методи функціонального аналізу діяльності органів публічного управління.
2. Контролінг у системі органів публічного управління.
3. Поняття, сутність та методи реалізації адміністративного аудиту в системі державної служби.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: функція, завдання, функціональний аналіз, функціональне обстеження,

контролінг, види контролінгу, аудит, адміністративний аудит.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- основний зміст та базові вимоги до проведення функціонального аналізу (функціонального обстеження);
- нормативно-правове забезпечення функціонального обстеження органів виконавчої влади в Україні;
- види функціонального аналізу;
- групи функціонального аналізу: організаційна (інституціональна), економіко-стратегічна та змішана;
- класифікація функцій: держави, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, системи управління;
- характеристика контролінгу як міжфункціонального інструменту управління;
- сутність та методи реалізації адміністративного аудиту.

Семінарське заняття 12

Тема 12. Ефективність організації та функціонування органів публічного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Зміст ефективності діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
2. Концептуальні підходи до оцінки ефективності системи управління.
3. Методи оцінки ефективності роботи державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
4. Шляхи оптимізації продуктивності праці державних службовців

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: ефективність, результативність, продуктивність, критерії ефективності, показники ефективності, методи оцінки ефективності публічного управління, оптимізація управління.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- поняття та зміст ефективності діяльності органів публічного управління;
- основні критерії ефективності діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування;
- демократичні процедури визначення ефективності публічного управління;
- шляхи оптимізації продуктивності праці державних службовців;
- гарантії діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування;
- нормативно-правове за методичне забезпечення оцінки ефективності роботи державних службовців в Україні.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента є однією з основних складових оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опанувати практичні навички прийняття управлінських рішень. Відповіді на питання повинні бути стисло законспектовані (у друкованому вигляді) з обов'язковими посилання на використані джерела.

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

1. Історія розвитку менеджменту.
2. Відмінності менеджменту в установах різних форм власності. Результати подайте у вигляді таблиці.

Таблиця 1

Відмінності менеджменту в установах різних форм власності

Ознаки	Державна установа	Приватна організація	Громадська організація
Споживач/ ринок			
...

Тема 2. Планування як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

1. Особливості розробки та реалізації цільових комплексних програм.
2. Система стратегічних та поточних планів.

Тема 3. Організація як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

1. Основні організаційні теорії.
2. Особливості розподілу прав і відповідальності в дивізіональних структурах управління.
3. Значення організаційних структур в системі органів публічного управління.

Тема 4. Мотивація як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

1. Система винагород в органах публічного управління.
2. Основні інструменти та методи мотивації та стимулювання публічних управлінців.
3. Пенсійне забезпечення і грошова допомога у системі публічного управління.

Тема 5. Контроль як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

1. Особливості здійснення громадського контролю в публічному управлінні.
2. Стадії процесу контролю. Результати подайте у вигляді схеми.

Тема 6. Регулювання як загальна функція менеджменту в органах публічного управління

1. Координування в роботі органів публічного управління.
2. Роль технічних засобів зв'язку в процесі регулювання.

Тема 7. Підготовка та прийняття рішень у публічному управлінні

1. Зміст управлінської роботи, управлінського процесу.
2. Різновиди управлінських рішень в органах публічного управління. Результати подайте у вигляді таблиці.

Таблиця 2

Типи управлінських рішень

Ознака	Види управлінських рішень
За ступенем невизначеності (повноти інформації)	— прийняті в умовах визначеності; — прийняті в умовах невизначеності; — прийняті в умовах ризику
...	...

3. Чинники, які впливають на процес прийняття управлінських рішень публічними управлінцями.

Тема 8. Інформаційне та комунікаційне забезпечення органів публічного управління

1. Сучасні засоби телекомунікацій для отримання та передавання інформації.
2. Інформаційно-комунікаційні аспекти публічного управління
3. Дієві форми співпраці органів публічного управління та громадськості (громадські слухання, презентації, соціологічні дослідження тощо). Результати подайте у вигляді таблиці.

Таблиця 3

Форми співпраці органів публічного управління та громадськості

Форми	Характеристика	Переваги	Недоліки
громадські слухання
...

Тема 9. Керівництво та лідерство в органах публічного управління

1. Стилі керівництва публічного управління.
2. Роль лідерства в системі органів публічного управління.

Тема 10. Стратегічне та ситуаційне управління в органах публічного управління

1. Визначення місії державних установ та організацій.
2. Використання PEST- та SWOT-аналізу для визначення стратегії розвитку організації (установи). Результати подайте у вигляді таблиці.

Таблиця 4

Використання PEST- та SWOT-аналізу

Метод	Переваги	Недоліки	Сфера застосування
PEST-аналіз			
SWOT-аналіз			

3. Класифікація проблемних ситуацій та моделі ситуаційного менеджменту.

Тема 11. Функціональний аналіз і контроль діяльності органів публічного управління

1. Інструменти функціонального аналізу.
2. Контроль та контролінг в системі стратегічного менеджменту державних установ і організацій.

Тема 12. Ефективність організації та функціонування органів публічного управління

1. Соціальна ефективність функціонування суб'єктів публічного управління.
2. Нормативно-правове за методичне забезпечення оцінки ефективності роботи публічних управлінців в Україні.

1.5. Індивідуальні завдання

1.5.1. Умови виконання завдань

Індивідуальні завдання передбачаються у формі реферату або у формі індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ).

Завдання у формі ІНДЗ обирається студентом добровільно на початку семестру. Виконання індивідуального завдання у формі ІНДЗ передбачає:

- підбір та опрацювання літератури за темою;
- складання плану і виконання роботи (вступ, *перше питання* - розкриття теоретичних аспектів проблеми, виклад основних ідей та пропозицій авторів; *друге питання* - аналіз фактичних та статистичних даних; висновки; список використаної літератури та інформаційних джерел);
- презентація ІНДЗ на практичних заняттях (виступ до 5 хвилин).

Завдання у формі реферату обирається студентом добровільно або закріплюється за

студентом викладачем протягом семестру і виконується за ustalеними вимогами.

1.5.2. Методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань

Метою виконання рефератів і творчих наукових завдань є закріплення і систематизація студентами отриманих знань у процесі участі в аудиторних заняттях і самостійної роботи.

Для виконання рефератів і творчих наукових завдань студенти повинні використовувати законодавчі та підзаконні акти, інструктивно-методичні матеріали, науково-монографічну літературу, статистичні дані, аналітичну інформацію органів управління, а також практику та специфіку діяльності установ.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання студентів денної форми навчання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи студента. Тема ІНДЗ у формі творчої роботи обирається студентом добровільно і закріплюється за студентом викладачем на початку семестру. Тема ІНДЗ у формі реферату обирається студентом добровільно або закріплюється за студентом викладачем протягом семестру.

Роботи виконуються комп'ютерним способом з одностороннім розміщенням тексту на папері формату А4 (210 мм x 297 мм) з дотриманням прийнятих у діловодстві стандартних берегів : лівого – 30 мм, верхнього та нижнього – 20 мм, правого – не менше 10 мм.

Обсяг роботи має забезпечувати належне висвітлення теми і не повинен перевищувати: реферату – 5-7, творчої наукової роботи – 14-16 сторінок друкованого тексту шрифтом Times New Roman кеглем 14 з півторачним міжрядковим інтервалом.

Робота починається з титульного аркуша. Нумерація аркушів роботи починається з титульного аркуша. Номер на титульному аркуші не проставляється. В тексті реферату вступ, розділи та висновки структурно не виділяються. Після тексту реферату подається список використаних джерел, нижче якого рукописним способом зазначаються дата виконання реферату і особистий підпис студента.

1.5.3. Теми індивідуальних завдань

1. Поняття і зміст стратегічного управління в державних системах.
2. Сутність правового регулювання публічного управління.
3. Принципи кадрової політики у сфері публічного управління.
4. Сучасні методи відбору і оцінки державних службовців.
5. Поняття, основні аспекти і концепції демократії.
6. Основні концепції бюрократії.
7. Управлінська діяльність: зміст, мета, поняття та ключові особливості.
8. Публічне управління: сутність, зміст, принципи та основні теорії.
9. Державний устрій як базис організаційної і функціональної структури публічного управління.
10. Характер і принципи взаємовідносин політики і публічного управління.
11. Форми і методи управлінської діяльності та зміст управлінських технологій.
Менеджмент в органах публічного управління: поняття, сутність та ключові особливості.
12. Генеза розвитку та сучасні підходи до менеджменту в органах публічного управління.
13. Формування дієвих механізмів мотивації ефективної роботи державних службовців.
14. Базові принципи та етичні засади державної служби в нормативно-правових актах України.
15. Зміст, технології та особливості прийняття управлінських рішень в органах публічного управління.
16. Роль та місце стратегії в соціально-економічному розвитку України.
17. Стратегічне управління в системі українського законодавства. Стан та перспективи.
18. Значення стратегії в управлінській діяльності керівництва органів публічного управління.
19. Система управління персоналом в органах публічного управління України: стан,

- проблеми та сучасні тенденції розвитку.
20. Кадрові технології HR-менеджмента як засоби реалізації ефективної кадрової політики управління персоналом.
 21. Стратегічне управління персоналом та формування стратегії в умовах кризових явищ. Основні особливості та методики.
 22. Антикризовий менеджмент: формування стратегії діяльності керівника органу публічного управління.
 23. Основні поняття, особливості управлінської діяльності, стиль управління та завдання і функції керівника менеджменту органів публічного управління.
 24. Принципи, правові та організаційні засади державної служби, що передбачені законодавством України.
 25. Порівняльний аналіз системи публічного управління України з існуючими системами в окремих країнах Європи і Європейського Союзу.
 26. Об'єктивність та актуальність євроінтеграційних процесів в Україні у контексті державного управління.
 27. Актуальність пошуку та запровадження нових підходів у сферу роботи з персоналом органів публічного управління.
 28. Напрями використання проектного менеджменту в управлінні реалізацією державних програм та проектів.
 29. Основні засади забезпечення ресурсного, стратегічного та інноваційного планування територій і громад, місцевого і регіонального розвитку.
 30. Зміст та оцінка ефективності використання муніципального маркетингу та менеджменту у практиці публічного управління.

1.6. Підсумковий контроль

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Мета, завдання та предмет навчальної дисципліни «Менеджмент в органах публічного управління».
2. Основні закони та закономірності менеджменту.
3. Методи менеджменту.
4. Функції менеджменту, їх класифікація і взаємозв'язок.
5. Система органів публічної влади в Україні
6. Сутність і зміст планування як функції менеджменту
7. Класифікація планів.
8. Методи планування.
9. Місія та цілі: роль та місце в плануванні.
10. Класифікація цілей організації.
11. Сутність та етапи стратегічного планування.
12. Зміст функції організації та її місце в процесі управління.
13. Загальне поняття організаційної структури управління та вимоги до їх побудови
14. Бюрократичні організаційні структури управління та їх характеристика
15. Адаптивні організаційні структури управління та їх характеристика
16. Методи побудови організаційних структур.
17. Сутність та основні завдання мотивації праці у публічному управлінні.
18. Процесуальні теорії мотивації.
19. Змістові теорії мотивації.
20. Особливості оплати праці державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування
21. Поняття контролю та його місце в системі публічного управління.
22. Принципи і цілі функції контролювання.
23. Види контролю в публічному управлінні.

24. Процес контролю в публічному управлінні та його основні етапи.
25. Поняття регулювання та його місце в системі публічного управління.
26. Види регулювання.
27. Етапи процесу регулювання.
28. Поняття та суть управлінського рішення.
29. Типи управлінських рішень.
30. Технологія прийняття управлінського рішення у публічному управлінні.
31. Моделі прийняття управлінських рішень.
32. Методи прийняття управлінських рішень у публічному управлінні.
33. Особливості інформаційного забезпечення органів публічного управління
34. Вимоги до управлінської інформації
35. Основні види інформації та інформаційної діяльності.
36. Використання сучасних технологій і технічних засобів в управлінні.
37. Комунікації в державних установах і організаціях: види, особливості.
38. Етапи комунікаційного процесу
39. Сутність, основні засади керівництва та лідерства в органах публічного управління
40. Влада як елемент примушення.
41. Форми впливу та влади.
42. Підходи до керівництва.
43. Стили керівництва та їх характеристика.
44. Ситуаційні підходи до ефективного керівництва.
45. Сутність та завдання стратегічного менеджменту в органах публічного управління
46. Стратегія: поняття та особливості розробки.
47. Основні принципи стратегічного менеджменту.
48. Сутність та завдання ситуаційного менеджменту в органах публічного управління.
49. Моделі ситуаційного менеджменту.
50. Суть та методи функціонального аналізу діяльності органів публічного управління.
51. Основний зміст та вимоги до проведення функціонального аналізу.
52. Контролінг у системі органів публічного управління.
53. Види контролінгу у системі органів публічного управління.
54. Поняття, сутність та методи реалізації адміністративного аудиту в системі державної служби.
55. Функціональне обстеження органу державної влади
56. Зміст ефективності діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
57. Концептуальні підходи до оцінки ефективності системи управління.
58. Методи оцінки ефективності роботи державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
59. Шляхи оптимізації продуктивності праці державних службовців
60. Перспективи розвитку публічного управління в Україні

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Зміст функції організації та її місце в процесі управління.
2. Види регулювання в публічному управлінні.
3. Сутність та завдання ситуаційного менеджменту в органах публічного управління.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

Вивчення навчальної дисципліни

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 11 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Денна	11	0,9	1,8	2,7	3,6	4,5	5,5	6,4	7,3	8,2	9,1	10,0

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 12 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів, наведено в наступній таблиці:

12 тем	Номер теми												Усього балів
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	20

3. Рекомендовані джерела

3.1 Базові джерела

1. Авер'янов В. Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В.Б. Авер'янов, В.А. Дерещ, М.І. Ославський, Г.М. Писаренко ті ін. [заг.ред. В.Б. Авер'янов] НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К. : Юстиніан, 2007. - 288с.
2. Бебик В. Депутатська діяльність у системі публічного врядування : навч. посіб. / В. Бебик, В. Куйбіда. – Київ : НАДУ, 2017. – 368 с.
3. Бондар-Підгурська О. В. Ділове адміністрування (Корпоративне управління) : навч. посіб. / О. В. Бондар-Підгурська, А. О. Глебова ; Вищ. навч. закл. Укоопспілки «Полтав. ун-т економіки і торгівлі». – Київ : Ліра-К, 2017. – 486 с.
4. Буга Н. Ю. Менеджмент Опорний конспект лекцій (в схемах) та методичні рекомендації для підготовки до семінарських та практичних робіт / Н. Ю. Буга . – Первомайськ, 2011. – 41 с.
5. Виханский О. С. Менеджмент : учебник. – 5-е издание / О. С. Виханский, Наумов А. И. – М. : Магистр : Инфра-М, 2014. – 576 с.
6. Державне управління та державна служба: словник-довідник / Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана / Олексій Юрійович Оболенський (уклад.) — К. : КНЕУ, 2005. — 480с.
7. Мельник А.Ф. Державне управління / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко.: навч. посіб. / Алла Федорівна Мельник (ред.). — К. : Знання-Прес, 2003. — 344с.
8. Нижник Н.Р. Державне управління в Україні: організаційно-правові засади: навч. посіб. / Н.Р. Нижник, С.Д. Дубенко, В.І. Мельниченко, Н.Г. Плахотнюк та ін. Українська Академія держ. управління при Президентові України / Ніна Романівна Нижник (ред.). — К. : Видавництво УАДУ, 2002. — 164с.
9. Воронкова В.Г. Менеджмент у державних організаціях: навчальний посібник / В.Г. Воронкова. – К. : ВД „Професіонал”, 2004. – 256 с.
10. Кадрове забезпечення органів місцевої влади у сфері надання публічних послуг : навч. посіб. / авт. кол. : О. І. Васильєва, Н. В. Васильєва, О. С. Ігнатенко та ін. ; за заг. ред. О. І. Васильєвої, Н. В. Васильєвої, О. С. Ігнатенка. – Київ : НАДУ, 2017. – 284 с.
11. Менеджмент державних установ і організацій: навчальний посібник / [за ред. А.Ф.Мельник]. – Київ: ВД „Професіонал”, 2006. – 464 с.
12. Основи менеджменту: теорія і практика : навч. посіб. / Г. Є. Мошек, І. П. Миколайчук, Ю. І. Палеха та ін. ; за заг. ред. Г. Є. Мошека. – Київ : Ліра-К, 2017. – 528 с.

3.2 Допоміжні джерела

13. Базарова Г. Социально-психологические особенности профессиональной деятельности менеджера /Г. Базарова //Новый персонал.- 2005.- №2.- С.9-14.
14. Баймуратов М.О. Муниципальная власть: актуальные проблемы становления и

- розвиття в Україне /
 М.О. Баймуратов, В.М. Григорьев. – Одеса: “Юридична література”, 2003. – 248 с.
15. Бондаренко В. Д. Державне управління в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції України: історія, теорія, методологія (моніторинг наукових досліджень і розробок): навч. Посібник / В.Д. Бондаренко, Ф.Г. Ващук, І.В. Артёмов, Ю.В. Буцько та ін. Національна академія управління при Президентові України ; Закарпатський держ. ун-т. - Ужгород : Ліра, 2007. — 344с.
 16. Борденюк В. Концептуальні основи співвідношення функцій місцевого самоврядування та його органів з функціями держави / В. Борденюк //Право України. – 2003. – №11. – С. 17-23.
 17. Борденюк В. Місцеве самоврядування в механізмі держави: конституційно-правовий аспект / В. Борденюк //Право України. – 2003. – №4. – С. 12 -17.
 18. Борденюк В. Співвідношення органів державної влади та органів місцевого самоврядування: організаційно-управлінський аспект / В. Борденюк //Вісник УАДУ при Президентові України. – 2004. – №4. – С.312-320.
 19. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії /В.І. Борденюк. — К. : Парламентське видавництво, 2007. — 576с.
 20. Власюк О. С. Державне управління: плани і проекти економічного розвитку / О.С. Власюк, Т.В. Дерюгіна, І.В. Запатріна, О.В. Кишко та ін. Інститут соціально-економічних стратегій / О.Ю. Кучеренко (заг.ред.), І.В. Запатріна (заг.ред.). — К. : ВІП, 2006. — 624с.
 21. Войтович Р. Особливості діяльності державних службовців в умовах глобалізації / Р.Войтович // Вісн. державної служби України . – 2006. - №3. – С. 20-23.
 22. Державна кадрова політика: теоретико-методологічне забезпечення: монографія / авт. кол.: В.М. Олуйко, В.М. Рижих, І.Г. Сурай та ін.; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. В.М. Олуйка. – К.: НАДУ, 2008. – 420 с.
 23. Державне управління в Україні: реалії та перспективи: зб. наукових праць / Національна академія держ. управління при Президентові України / Володимир Іларіонович Луговий (заг.ред.), В.М. Князев (заг.ред.). — К. : Видавництво НАДУ, 2005. — 432с.
 24. Державне управління та місцеве самоврядування в Україні: словник термінів нормативно-правових актів / Євгеній Іванович Бородін (авт.-упоряд.). — Д. : Герда, 2004. — 650с.
 25. Діденко Н.Г. Державне управління і соціальне партнерство: актуальні проблеми теорії і практики: монографія. — Донецьк : Східний видавничий дім, 2007. — 404с.
 26. Домбровська Світлана Миколаївна. Державне управління вищою освітою в умовах трансформаційних перетворень: монографія / С. М. Домбровська. — Х. : Оберіг, 2010. — 176 с.
 27. Дробуш І. Розмежування функцій органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади / І. Дробуш // Право України. – 2001. - №10. – С. 20-24.
 28. Дудка Г. Як зробити ділове мовлення зрозумілим. Культура державного службовця / Г. Дудка // Вісник державної служби України. – 2010. - №4. – С. 79-80.
 29. Емельянов Н.А. Местное самоуправление: проблемы, поиски, решения: монографія / Н.А. Емельянов. – Москва–Тула: ТИГИМУС, 1997. – 814 с.
 30. Енциклопедичний словник з державного управління / Ю.В. Ковбасюк, В.П. Трощинський, Ю.П. Сурмін, А.М. Михненко, В.Д. Бакуменко та ін. - Вид-во НАДУ. – 2010. – 820 с.
 31. Енциклопедія державного управління: у 8 томах/ Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. - К.: НАДУ, 2011. Том 1: Теорія державного управління /наук.-ред. колегія: В.М. Князев

- (співголова), І.В. Розпутенко (співголова) та ін. – 2011. – 748 с.
32. Енциклопедія державного управління: у 8 томах/ Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. - К.: НАДУ, 2011. Том 2: Методологія державного управління / наук.-ред. колегія : Ю.П. Сурмін (співголова), П.І. Надолішній (співголова) та ін. – 2011. – 692 с.
 33. Енциклопедія державного управління: у 8 томах/ Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. - К.: НАДУ, 2011. Том 3: Історія державного управління / наук.-ред. колегія : А.М. Михненко (співголова), М.М. Білинська (співголова) та ін. – 2011. – 788 с.
 34. Енциклопедія державного управління: у 8 томах/ Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. - К.: НАДУ, 2011. Том 4: Галузеве управління / наук.-ред. колегія: М.М. Іжа (співголова), В.Г. Бодров (співголова) та ін. – ОРІДУ НАДУ, 2011. – 648 с.
 35. Енциклопедія державного управління: у 8 томах/ Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. - К.: НАДУ, 2011. Том 5: Територіальне управління / наук.-ред. колегія : О.Ю. Амосов (співголова), О.С. Ігнатенко (співголова) та ін. – ХРІДУ НАДУ. – Х.: Вид.-во ХарРІДУ “Магістр”, 2011. – 408 с.
 36. Енциклопедія державного управління: у 8 томах/ Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. - К.: НАДУ, 2011. Том 6: Державна служба / наук.-ред. колегія: С.М. Серьогін (співголова), В.М. Сороко (співголова) та ін. – ДРІДУ НАДУ, 2011. – 524 с.
 37. Енциклопедія державного управління: у 8 томах/ Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. - К.: НАДУ, 2011. Том 7: Державне управління в умовах глобальної та європейської інтеграції / наук.-ред. колегія : І.А. Грицяк (співголова), Ю.П. Сурмін (співголова) та ін. – 2011. – 764 с.
 38. Енциклопедія державного управління: у 8 томах/ Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. - К.: НАДУ, 2011. Том 8: Публічне врядування / наук. ред. колегія: В.С. Загорський (голова), С.О. Телешун (співголова) та ін. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2011. – 630 с.
 39. Етика державних службовців: світова практика / Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. URL: <http://www.center.gov.ua/rizne/etika-derzhavnih-sluzhbovciv.-svitova-praktika.html>
 40. Етика державної служби: запобігання конфлікту інтересів та вимоги до законодавства. – К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. – 2010. – 104 с.
 41. Єганов В.В. Державно-управлінська діяльність: культура та стиль. URL: http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/n_2_2008/doc/
 42. Єгоров О. Взаємодія органів місцевої виконавчої влади з органами місцевого самоврядування в Україні / О. Єгоров // Вісник НАДУ при Президентіві України. – 2004. – №2. – С. 289-296.
 43. Єгорова Т. Д. Ефективна комунікація: публічний виступ : навч. посіб – Київ : НАДУ, 2018. – 164 с.
 44. Желюк Т.Л. Державна служба: навч. посібн. – К.: Професіонал, 2005. – 576 с.
 45. Карлов О.О. Формування інституту місцевого самоврядування: монографія. К.: Вища школа, 1993. – 114с.
 46. Кириленко О.П. Фінансова незалежність місцевого самоврядування . Фінанси України. – 2001. - №1. – С. 34-39.
 47. Колодій А.М. Державне будівництво і місцеве самоврядування / А.М.Колодій, А.Ю.Олійник. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 464с.
 48. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р.

- К.: Вікар, 1997. – 64 с.
49. Кравченко В.В. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні (основи муніципального права): навчальний посібник / В.В.Кравченко, М.В. Пітцик. – К.: “Арарат Центр”, 2001. – 178с.
 50. Кравченко В.В. Муніципальне право України: навчальний посібник / В.В.Кравченко, М.В. Пітцик. – К.: Атіка, 2003. – 672с.
 51. Культура й етика в публічному адмініструванні: наук. розробка / С.М. Серьогін, О.В. Антонова, І.І. Хожило та ін. - К. : НАДУ, 2010. - 40 с.
 52. Кучеренко І. Професійна етика та метизація української політики. URL: <http://www.politik.org.ua/vid/bookscontent.php3>
 53. Лазор О. Державна служба в Україні: навч.посібн. (Публічна служба) / О.Лазор, О.Лазор. – К.: Дакор, КНТ, 2005. – 472 с.
 54. Мартиненко В. М. Державне управління: шлях до нової парадигми (теорія та методологія) / В.М. Мартиненко. - Національна академія держ. управління при Президентові України. Харківський регіональний ін-т. — Х. : Видавництво ХарPI НАДУ "Магістр", 2003. — 218 с.
 55. Місьцеве самоврядування : словник-довідник : навч. посіб. / М-во освіти та науки України, Чернігів. нац. технол. ун-т ; авт.-уклад. : О. М. Руденко, І. В. Козюра, Н. В. Ткаленко та ін. – Київ : Кондор, 2017. – 181 с.
 56. Мотренко Т. Особливості сучасного розвитку державної служби в Україні / Т. Мотренко // Актуальні теоретико-методологічні та організаційно-практичні проблеми державного управління: Матеріали наук.-практ. конф. за міжн. участю, Київ, 28 травня 2004 р.: У 2 т.; за заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. – К.: Вид-во НАДУ, 2004. – Т. 1. – С. 6-11.
 57. Мотренко Т. Сучасний досвід організації державної служби в зарубіжних країнах (виступ у Секретаріаті Кабінету Міністрів України 22 червня 2007 року) / Т.Мотренко //Вісн. державної служби України. – 2007. - №2. – С. 24-38.
 58. Муніципальне право України: підручник / В.Ф.Погорілко, О.Ф.Фрицький, М.О.Баймуратов та ін.; За заг. ред. В.Ф.Погорілка, О.Ф.Фрицького. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352с.
 59. Нижник Н. Контроль у сфері державного управління / Н.Нижник, О.Машков, С.Мосов //Вісник УАДУ при Президентові України. – 1998. - №2. – С. 23-31.
 60. Нижник Н.Р. Державний службовець в Україні: удосконалення підвищення кваліфікації (організаційно-правовий аспект) / Н.Р.Нижник, В.М.Олуйко, В.А.Яцюк. - Л.: Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2003. – 300 с.
 61. Нижник Н.Р. Системний підхід в організації державного управління: навч.посібник / Н.Р. Нижник, О.А. Машков [під ред. Н.Р.Нижник]. - К.: Вид-во УАДУ, 1998. - 160с.
 62. Нинюк І.І. Професіоналізм державних службовців: монограф. / Нинюк І.І.; за заг.ред. Н.Р.Нижник. – Луцьк, 2005. – 164с.
 63. Оболенський О. Професіоналізація державної служби та служби в органах місцевого самоврядування / О.Оболенський, В.Сороко // Вісн. державної служби України. – 2005. - № 1. – С.20-27.
 64. Олуйко В. До питання кадрового забезпечення органів місцевого самоврядування / В.Олуйко, Л.Смішко //Управління сучасним містом.- 2003.- № 1-3 (9). – С. 104-109.
 65. Омаров А.М. Руководитель. Размышления о стиле управления /А.М. Омаров. - М.: Прогресс, 1986.
 66. Панейко Ю. Теоретичні основи самоврядування / Ю. Панейко. - Л.: Літопис, 2002. - 196с.
 67. Писаренко Г.М. Державне управління: навч.-метод. посіб. / Одеська національна юридична академія. — О. : Фенікс, 2008. — 156с.

68. Право в державному управлінні : навч. посіб. / С. Д. Дубенко, Т. П. Кудлай, В. І. Мельниченко, Н. Г. Плахотнюк ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – Київ : НАДУ, 2016. – 376 с.
69. Право в публічному управлінні : навч. посіб. / Н. Г. Плахотнюк, В. І. Мельниченко, С. Д. Дубенко та ін. – Київ : НАДУ, 2018. – 240 с.
70. Практичні аспекти стратегічного планування в умовах глобальних загроз національній безпеці та міжнародній стабільності : навч. посіб. / В. І. Абрамов, А. В. Дацюк, М. М. Шевченко та ін. ; за заг. ред. Ю. В. Мельника, Л. М. Шипілової. – Київ : НАДУ, 2018. – 128 с.
71. Публічне управління: ціннісні орієнтири, стандарти якості та оцінка ефективності : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 26 трав. 2017 р.). У 5 ч. Ч. 1. Оцінка якості державної політики / за заг. ред. В. С. Куйбіди, А. П. Савкова, С. В. Загороднюка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – Київ : НАДУ, 2017. – 180 с.
72. Про затвердження Загальних правил поведінки державного службовця: Наказ Голодержслужби України від 04.08.2010 № 214 (Зареєстровано в Мінюсті України 11 листопада 2010 р. за №1089/18384). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1089-10>
73. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. //Вісник Верховної Ради України. – 1996. – №47. – Ст.256.
74. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. //Вісник Верховної Ради України. – 1997.
75. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=586-14>
76. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. №2493-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
77. Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки: Указ Президента України від 1 лютого 2012 року № 45/2012. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/45/2012>.
78. Про формування місцевих органів влади та самоврядування: Закон України від 03.02.1994р. //Закони України. Т.7. – Київ, 1997. - С.116.
79. Рачинський А.П. Особливості стратегічного управління персоналом органів державної влади в умовах сучасних кризових ситуацій. Інвестиції: практика та досвід. - 2010. - № 1. - С. 74-78.
80. Рубцов В.П. Державне управління та державні установи: навч. посіб. для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна" / Ю.П. Сурмін (ред.). — К. : Університет "Україна", 2008. — 440с.
81. Рудакевич М.І. Етика державних службовців: моногр./ М.І. Рудакевич. - К.:Вид-во НАДУ, 2003. – 359 с.
82. Сергеева Л.М. Службовий етикет та імідж як складові культури управління. URL: http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/n_1_2008/doc/3/08.pdf
83. Серьогін С. Формування якостей керівника у державному управлінні / С.Серьогін, Н.Гончарук // Вісник НАДУ. - №3. - 2003. - С.137-146.
84. Серьогін С.М. Кадрова політика і державна служба: конспект лекцій / С.М.Серьогін, Н.Т.Гончарук, І.Г.Батраченко. URL: <http://center.uct.ua/diistans/courses/>
85. Сидоренко П.В. Проблеми функціонування системи професіоналізації державної служби в Україні / П.В. Сидоренко // Вісник державної служби України. – 2010. – № 2. – С. 40-43.
86. Сіцинський А.С. Професіоналізм управлінської діяльності / А.С.Сіцинський // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право).– 2010. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvnudpsu/2010_2/Sicinskiy.pdf.

87. Стратегічний аналіз : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. усіх спец. / О. В. Кочетков, О. М. Кобилкін, С. В. Кобилкіна та ін. ; за ред. О. В. Кочеткова ; М-во освіти і науки України, Луган. нац. аграр. ун-т. – 3-тє вид., випр. – Київ : Кондор, 2017. – 412 с.
88. HR-менеджмент у публічному управлінні : навч. посіб. / О. М. Руденко, С. В. Штурхецький, О. В. Шершньова, Н. В. Філіпова ; М-во освіти і науки України, Чернігів. нац. технол. ун-т. – Київ : Кондор, 2017. – 123 с.
89. Хорошенко О.В. Формування компетентності державного службовця як провідне завдання підвищення кваліфікації . Вісник державної служби України. – 2010. - №4. – С. 42-44.
90. Шаров Ю.П. Проектний менеджмент у публічному управлінні : підручник. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. - Київ : НАДУ, 2017. - 343 с.

4. Інформаційні ресурси

1. <http://www.president.gov.ua> – Офіційний сайт Президента України.
2. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.nads.gov.ua> – Сайт Національного агентства України з питань державної служби.
5. <http://www.academy.kiev.ua>. – Сайт Національної академії державного управління при Президентіві України.
6. <http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України.
7. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека імені Вернадського.

Розробники методичних рекомендацій:

декан факультету управління та економіки, доцент кафедри публічного управління та адміністрування, кандидат економічних наук, доцент

_____ Т.В. Терещенко

9 грудня 2019 року

викладач-стажист кафедри публічного управління та адміністрування

_____ Н.М. Лалуєва

9 грудня 2019 року

Декан факультету управління та економіки

_____ Т.В. Терещенко

_____ 2020 року

Погоджено методичною радою університету _____ 2020 року, протокол № _____.

Голова методичної ради _____ І.Б. Ковтун

_____ 2020 року

Обліковий обсяг –1,45 ум.др.арк.